

Nr 84

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till inlösen av aktier i Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag för budgetåret 1958/59, m. m.; given Stockholms slott den 7 mars 1958.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande statsrådet hemställt.

GUSTAF ADOLF

Herman Kling

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 mars 1958.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON.

T. f. chefen för finansdepartementet, statsrådet Kling, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om anslag till inlösen av aktier i Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag (LKAB) för budgetåret 1958/59, m. m. samt anför därvid följande.

I årets statsverksproposition (bil. 28, p. 2) har Kungl. Maj:t på hemställan av chefen för finansdepartementet föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till inlösen av aktier i LKAB för budgetåret 1958/59 beräkna ett belopp av 165 000 000 kronor.

Jag anhåller nu att få taga upp ifrågavarande spörsmål till fortsatt behandling.

Den 22 september 1955 har Kungl. Maj:t i enlighet med riksdagens beslut (rskr. nr 332/1955) gjort tillsägelse om inlösen av de Trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund (TGO) tillhöriga stamaktierna i LKAB per den

30 september 1957 enligt bestämmelserna i då gällande malmavtal. Kungl. Maj:t har därvid förklarat att lösesumman, däri inräknat TGO tillkommande fondandelar, skall i enlighet med det andra av de i § 25 mom. 4 i 1927 års malmavtal upptagna alternativen erläggas med en femtedel å inlösningsdagen samt en femtedel jämte upplupna räntor den 30 september ett vart av de fyra därefter närmast följande åren. Oguldna delar av lösesumman skall enligt detta alternativ från inlösningsdagen förräntas efter fyra procent om året till och med den 30 september nästföljande år samt därefter med sex procent om året.

Den 28 juni 1956 har i enlighet med riksdagens beslut (rskr. nr 320/1956) mellan staten och TGO träffats överenskommelse om fortsatt samarbete mellan staten och TGO i LKAB. Jämlikt denna överenskommelse skall vad staten har att erlægga till TGO som lösesumma för dess stamaktier i LKAB minskas med 100 miljoner kronor, med vilket belopp TGO således kvarstår i LKAB. Återstoden av lösesumma och fondandelar skall erläggas med en femtedel den 30 september 1957 samt en femtedel jämte upplupna räntor den 30 september ett vart av de fyra närmast följande åren.

Den 13 april 1956 har Kungl. Maj:t uppdragit åt särskilda sakkunniga att bevaka statens intressen i det förfarande som föranledes av inlösen av aktierna.

I avvaktan på slutligt ställningstagande till lösenbeloppets storlek bemyndigade Kungl. Maj:t den 8 mars 1957 chefen för finansdepartementet att för statens räkning träffa överenskommelse med TGO om erläggande av ett avräkningsbelopp om 165 miljoner kronor vid betalningstillfället den 30 september 1957. Riksdagen har (rskr. nr 296/1957) godkänt överenskommelsen och samtidigt till inlösen av aktier i LKAB för budgetåret 1957/58 anvisat ett investeringsanslag av 165 miljoner kronor. I samband med mottagandet av ifrågavarande aktier har statskontoret den 30 september 1957 utbetalat det av riksdagen anvisade beloppet till TGO.

I skrivelse den 6 mars 1958 till Kungl. Maj:t har de sakkunniga meddelat, att det vid förhandlingar med TGO framkommit att enighet icke föreligger om storleken av den lösesumma och den ersättning för fondandelar, som staten skall erlægga till TGO, samt att vissa tolkningsfrågor torde kräva rättsligt avgörande. Ett dylikt avgörande kan uppenbarligen icke erhållas före den dag, då jämlikt bestämmelserna i § 54 riksdagsordningen proposition till 1958 års riksdag angående medelsanvisning för inlösen av stamaktierna i LKAB senast skall ha avlämnats.

Med anledning härav har de sakkunniga hemställt att i enlighet med ett av dem i samråd med TGO upprättat avtalsförslag (*bilaga*) mellan staten och TGO träffas överenskommelse om att staten — i avräkning på det belopp som staten jämlikt § 1 mom. 2 i 1956 års avtal skall erlægga till TGO — den 30 september 1958 skall till TGO erlægga ett belopp å 165 miljoner kronor samt ränta efter fyra procent å 660 miljoner kronor för tiden 1 oktober 1957—30 september 1958.

Därest summan av vad staten sålunda kommer att ha erlagt för inlösen

av stamaktier i LKAB skulle komma att överstiga det belopp, som staten jämlikt § 1 mom. 2 andra stycket i 1956 års avtal skall ha erlagt den 30 september 1957 och den 30 september 1958, skall enligt avtalsförslaget vad sålunda för mycket erlagts gottskrivas staten vid den betalning, som enligt 1956 års avtal skall ske den 30 september 1959. För belopp motsvarande vad staten den 30 september 1957 och den 30 september 1958 må ha för mycket erlagt kommer staten den 30 september 1959 således icke att påföras ränta i enlighet med bestämmelserna i § 25 mom. 4, 2) i 1927 års malmavtal.

Skulle däremot de sålunda av staten erlagda beloppen komma att understiga de belopp, som det enligt 1956 års avtal åligger staten att erlägga den 30 september 1957 och den 30 september 1958, blir staten skyldig att, sedan storleken av sistnämnda belopp fastställts, till TGO erlägga mellanskillnaden jämte sedvanlig dröjsmålsränta.

Kungl. Maj:t har tidigare denna dag för sin del godkänt förslaget till avtal mellan staten och TGO samt bemyndigat chefen för finansdepartementet att å statens vägnar, under förbehåll av riksdagens godkännande, träffa överenskommelse med TGO i enlighet med det nämnda avtalsförslaget.

Föredraganden

Såsom framgår av det anförda skall den andra femtedelen av det belopp, som staten skall erlägga till TGO med anledning av den beslutade inlösen av TGO:s stamaktier i LKAB, utbetalas den 30 september 1958. Vid samma tillfälle skall erläggas ränta efter fyra procent för år å ogulden del av löseskillingen under tiden 1 oktober 1957—30 september 1958. I detta sammanhang må erinras om att riksräkenskapsverket — såsom framhållits i årets statsverksproposition (bil. 1, s. 51) — räknat med att under budgetåret 1958/59 från fonden för statens aktier skall utgå ränta för ogulden del av löseskillingen för dessa aktier med i runt tal 25 miljoner kronor.

Det har upplysts att det slutliga ställningstagandet till inlösenbeloppets storlek kommer att taga ytterligare tid i anspråk. Det blir därför icke möjligt att avvakta detta ställningstagande innan till årets riksdag avlämnas proposition angående medelsanvisning för inlösen av nämnda aktier. Med hänsyn härtill har Kungl. Maj:t, som för sin del godtagit de sakkunnigas förslag till avtal, bemyndigat chefen för finansdepartementet att i enlighet med förslaget träffa överenskommelse mellan staten och TGO om erläggande av ett avräkningsbelopp å 165 miljoner kronor jämte ränta för ogulden del av köpeskillingen vid betalningstillfället den 30 september innevarande år. Jag förordar att avtalsförslaget nu underställes riksdagen för godkännande och att i samband därmed under fonden för statens aktier äskas ett investeringsanslag å 165 000 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) godkänna en i enlighet med bifogade förslag träffad överenskommelse mellan staten och Trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund;

b) till *Inlösen av aktier i Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag* å kapitalbudgeten, fonden för statens aktier, för budgetåret 1958/59 anvisa ett investeringsanslag av 165 000 000 kronor.

Vad föredragande statsrådet sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla och förordnar att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Karl-Henrik Ekberg

Bilaga

Avtal om erläggande av visst avräkningsbelopp för statsinlösen

Enär storleken av lösesumma och ersättning för fondandelar, vilka belopp svenska staten skall erlægga till Trafikaktiebolaget Grängesberg-Oxelösund (TGO) med anledning av den beslutade inlösen av TGO:s aktier i Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag (LKAB), icke kan bli fastställd före den dag, då jämlikt bestämmelserna i § 54 riksdagsordningen proposition till 1958 års riksdag angående medelsanvisning för inlösen av stamaktierna i LKAB senast skall ha avlämnats,

har denna dag, med förbehåll för riksdagens godkännande, mellan svenska staten och TGO överenskommit att svenska staten — i avräkning på det belopp som staten jämlikt § 1 mom. 2 i avtalet den 28 juni 1956 mellan staten och TGO om TGO:s delägarskap i LKAB skall erlægga till TGO — den 30 september 1958 skall till TGO erlægga ett belopp å 165 miljoner kronor jämte fyra procent ränta för år å 660 miljoner kronor för tiden 1 oktober 1957—30 september 1958 eller tillhopa etthundranittioen miljoner fyrahundratusen kronor.

Därest summan av detta belopp och det belopp, som den 30 september 1957 erlagts av staten till TGO, skulle komma att överstiga summan av de belopp, som staten jämlikt § 1 mom. 2 andra stycket i ovannämnda avtal skulle ha erlagt den 30 september 1957 och den 30 september 1958, skall vad sålunda för mycket erlagts gottskrivas staten vid den avbetalning som jämlikt samma avtal skall ske den 30 september 1959.

Stockholm den mars 1958

För Svenska staten

För Trafikaktiebolaget Grängesberg-Oxelösund